

Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

Rapport

Eskilstuna kommun

KPMG AB

2024-06-17

Antal sidor: 30 inkl. bilagor

Antal bilagor: 3

2024-06-17

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	6
3	FN:s globala mål och Agenda 2030	8
4	Resultat av granskningen	9
4.1	Organisation	9
4.2	Kommunövergripande styrning avseende Agenda 2030	10
4.3	Styrelse- och nämndspecifik styrning avseende Agenda 2030	15
4.4	Uppföljning och kontroll	19
5	Kommunrevisionens tidigare granskningar inom området	21
6	Samlad bedömning och rekommendationer	26
7	Bilagor	28
7.1	Bilaga A – Beskrivning revisionskriterier	28
7.2	Bilaga B – Dokumentförteckning	29
7.3	Bilaga C – Globala målen	30

1 Sammanfattning

KPMG har av Eskilstuna kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en samordnad granskning av kommunkoncernens styrning, ledning och uppföljning i relation till Agenda 2030. Rubricerad rapport presenterar granskningsresultat avseende kommunstyrelsen och granskade nämnder, medan granskningsresultaten för bolagen Eskilstuna Kommunfastigheter AB och Eskilstuna Energi och Miljö AB presenteras i separata rapporter.

Syftet med rubricerad granskning har varit att bedöma om kommunstyrelsen samt granskade nämnder har säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Därtill har granskningen syftat till att undersöka vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i tidigare genomförd granskning.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och granskade nämnder delvis säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Vår bedömning är vidare att kommunstyrelsen och granskade nämnder delvis tillsett att det vidtagits tillräckliga åtgärder i relation till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att det finns en kommunövergripande viljeinriktning att inarbeta Agenda 2030 i ordinarie styrning utifrån fullmäktiges strategiska inriktning. Vi ser dock att det finns behov av förtydligande i styrelsens och nämndernas verksamhetsplanering av vilka mål och delmål som är av relevans för den egna verksamheten och som grundas på risk- och väsentlighetsanalys. Därtill bedömer vi att det fortsatt finns förbättringsutrymme kopplat till de rekommendationer som revisionen tidigare avlämnat.

I det följande redovisas samlad bedömning av revisionsfråga per revisionsobjekt:

Har kommunstyrelsen och granskade nämnder integrerat de globala målen och hållbarhetsdimensionerna i verksamhetsplaneringen?	
Kommunstyrelsen och granskade nämnder	Delvis
Har det upprättats styrelse- och nämndspecifika hållbarhetsmål samt verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder i syfte att bidra till kommunens övergripande viljeinriktning?	
Kommunstyrelsen och granskade nämnder	Hållbarhetsmål: nej Verksamhetsaktiviteter: delvis
Genomförs risk- och väsentlighetsanalyser som stöd för verksamhetsplaneringen för att identifiera områden som behöver arbetas med för att bidra till att uppfylla Agenda 2030?	
Kommunstyrelsen och granskade nämnder	Nej

Finns en systematisk uppföljning och kontroll av styrelsens och nämndernas arbete med Agenda 2030?	
Kommunstyrelsen och granskade nämnder	Delvis
Har tillräckliga åtgärder vidtagits i relation till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer?	
Kommunstyrelsen och granskade nämnder	Delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Verka för att tydliggöra styrelsens och nämndernas ansvar och uppdrag inom området genom förtydligande i reglementen
- Genomföra en översyn av styrande dokument inom området, bland annat Eskilstuna Agenda 2030, i syfte att säkerställa att det inte förekommer målkonflikter mellan direktiv samt tillse att dokumenten revideras utifrån aktuellt styrsystem
- Tydliggöra krav avseende nämndernas verksamhetsmål med koppling till Agenda 2030 och hållbarhet i kommunens styrsystem
- Se över möjligheterna att utöka uppföljningen av Agenda 2030 i en kommunövergripande hållbarhetsrapport eller motsvarande
- Säkerställa att risk- och väsentlighetsanalyser genomförs för att identifiera vilka mål och delmål i Agenda 2030 som är av relevans för den egna verksamheten
- Förtydliga kopplingen mellan verksamhetsmål och verksamhetsspecifika aktiviteter och Agenda 2030 i verksamhetsplaneringen
- Säkerställa att föreslagna åtgärder avseende grundutbildning i Agenda 2030 genomförs

Vi rekommenderar därtill grundskolenämnden, servicenämnden, räddningstjänst- och tillståndsnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden att:

- Säkerställa att risk- och väsentlighetsanalyser genomförs för att identifiera vilka mål och delmål i Agenda 2030 som är av relevans för den egna verksamheten
- Förtydliga kopplingen mellan verksamhetsmål och verksamhetsspecifika aktiviteter och Agenda 2030 i verksamhetsplaneringen

2 Bakgrund

KPMG har av Eskilstuna kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en samordnad granskning av kommunkoncernens styrning, ledning och uppföljning i relation till Agenda 2030. Rubricerad rapport presenterar granskningsresultat avseende kommunstyrelsen och granskade nämnder, medan granskningsresultaten för bolagen Eskilstuna Kommunfastigheter AB och Eskilstuna Energi och Miljö AB presenteras i separata rapporter. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

I september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en utvecklingsplan med 17 globala mål som bland annat syftar till att säkerställa likvärdig vård och skolgång, främja jämställdhet och jämlikhet, utrota fattigdom och hunger samt säkerställa en god ekologisk miljö. Agendan utgörs av tre hållbarhetsdimensioner: social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Samtliga dimensioner spelar en allt större och väsentlig roll inom den kommunala sektorns olika verksamhetsområden, och i princip samtliga mål i agendan har direkt eller indirekt koppling till kommunernas verksamhet. Regeringsformen (1 kap. 2 §) anger även att det allmänna, och därmed kommunerna, ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer. Kommunernas arbete är därmed väsentligt för att uppnå såväl nationella som globala hållbarhetsmål.

I dokumentet *Eskilstuna lokal Agenda 2030* fastställs att kommunkoncernen bidrar till de globala målen genom att integrera dessa och de tre hållbarhetsdimensionerna i kärnverksamheten. Revisorerna genomförde 2019 en *Granskning av kommunens styrmodell samt integrering av Agenda 2030 i styrmodellen och kommunens verksamhet*, som visade på ett antal brister och utvecklingsområden. Bland annat fanns indikationer på att kommunen inte integrerat Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning i tillräcklig utsträckning eller i enlighet med *Eskilstuna lokal Agenda 2030*.

Revisorerna i Eskilstuna kommun har i sin risk- och väsentlighetsanalys för 2024 bedömt att det är angeläget att granska huruvida det finns effektiva processer att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrprocesser samt i vilken utsträckning kommunen tagit hänsyn till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Rubricerad granskning har syftat till att bedöma om kommunstyrelsen och granskade nämnder har säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Därtill har granskningen syftat till att undersöka vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i tidigare genomförd granskning.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen och granskade nämnder integrerat de globala målen och hållbarhetsdimensionerna i verksamhetsplaneringen?

- Har det upprättats styrelse- och nämndspecifika hållbarhetsmål samt verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder i syfte att bidra till kommunens övergripande viljeinriktning?
- Genomförs risk- och väsentlighetsanalyser som stöd för verksamhetsplaneringen för att identifiera områden som behöver arbetas med för att bidra till att uppfylla Agenda 2030?
- Finns en systematisk uppföljning och kontroll av styrelsens och nämndernas arbete med Agenda 2030?
- Har tillräckliga åtgärder vidtagits i relation till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer?

2.1.1 Avgränsning

Granskningen har avgränsats till verksamhetsår 2024, men tillämpbara beslut och eventuella åtgärder som fattats under verksamhetsår 2023 har även varit aktuella för granskningen.

Granskningen har omfattat kommunens övergripande styrning av hållbarhetsarbetet och integrering av Agenda 2030 i ordinarie styrprocesser. Granskningen har omfattat kommunstyrelsen utifrån styrelsens samordningsansvar och uppsiktsplikt. Därtill har följande nämnder varit föremål för granskning. Urvalet av nämnderna har gjorts i relation till tidigare genomförd granskning. Stadsbyggnadsnämnden är inte längre aktiv, och har därav inte ingått i urvalet.

- Grundskolenämnden
- Räddningstjänst- och tillståndsnämnden
- Servicenämnden
- Socialnämnden
- Vård- och omsorgsnämnden

Inom ramen för samordnad revision ingår även följande bolag i granskningen. Granskningsiakttagelser för bolagen presenteras i separata rapporter. Urvalet av bolag har gjorts i relation till tidigare genomförd granskning.

- Eskilstuna Kommunfastigheter AB (Kfast)
- Eskilstuna Energi och Miljö AB (EEM)

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Regeringsformen (1 kap. 2 §)
- Kommunallagen (2017:725)
- FN:s Agenda 2030

- Kommunfullmäktiges strategiska inriktning 2024-2027 och årsplan 2024 (KF 2023-06-20 § 82)
- Eskilstuna Agenda 2030 (KF 2018-11-22)
- Reglementen för kommunstyrelsen, grundskolenämnden, räddningstjänst- och tillståndsnämnden, socialnämnden, servicenämnden samt vård- och omsorgsnämnden.

En kortfattad beskrivning av revisionskriterierna återfinns i *kapitel 7.1, bilaga A*.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer/avstämningar med berörda tjänstepersoner samt protokollsgranskning. Nedan följer en sammanfattning av metoden, inklusive information om bedömningsnivåer och kvalitetssäkring av rapporten.

2.3.1 Dokumentstudier

Ett antal dokument har granskats och analyserats. Följande dokumentkategorier har mottagits inom ramen för granskningen. En sammanställd dokumentförteckning återfinns i *kapitel 7.2, bilaga B*:

- Styrande dokument i form av vision, strategisk inriktning, årsplan, Eskilstuna Agenda 2030
- Styrande dokument avseende hållbarhetsdimensionerna, såsom klimatprogram, miljöpolicy, plan för klimat och plan för jämställdhet
- Reglementen för kommunstyrelsen och granskade nämnder
- Respektive nämnds och styrelsens verksamhetsplaner för 2024
- Årsredovisning 2023

2.3.2 Intervjuer

Inom ramen för granskningen har semistrukturerade intervjuer genomförts med syfte att dels verifiera det som framgår av mottagen dokumentation, dels för att undersöka funktionernas bild av kommunens arbete med Agenda 2030. Intervjuerna har genomförts digitalt.

Följande funktioner har intervjuats i granskningen:

- Kommundirektör
- Förvaltningschef, socialförvaltningen
- Förvaltningschef, serviceförvaltningen
- Förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
- Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen
- Social hållbarhetsdirektör

- Kommunstrateg social hållbarhet
- Näringslivsdirektör

Miljö- och fastighetsdirektör har även fått förfrågan om att delta i intervju, men har inte haft möjlighet att delta vid intervju.

Intervju med kommunstyrelsens presidium hade bokats in, men avbokades på grund av förhinder inom presidiet. Presidiet har ej haft möjlighet att delta på intervju vid annat tillfälle. Presidiet har fått möjlighet att besvara revisionsfrågorna och de rekommendationer som avlämnats i tidigare genomförd granskning skriftligen. Per 2024-06-10 har KPMG ännu inte mottagit svar.

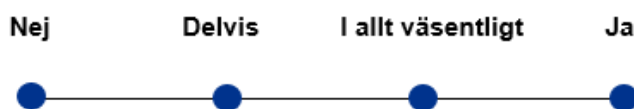
2.3.3 Protokollsgranskning

Protokollsgranskningen har avsett perioden augusti 2023 – maj 2024. En översiktlig genomgång av samtliga av kommunstyrelsens och granskade nämnders protokoll under denna period har genomförts.

Syftet med protokollsgranskningen har varit att undersöka huruvida uppföljning av respektive nämnds eller styrelses arbete med Agenda 2030 skett och i vilken omfattning.

2.3.4 Bedömningsnivåer

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

2.3.5 Kvalitetssäkring och faktakontroll

Kvalitetssäkring av granskningen och rubricerad revisionsrapport har skett enligt KPMG:s gängse rutin. Kundens ansvar har ansvarat för den interna kvalitetssäkringen av rapporten.

De funktioner som har intervjuats i granskningen har givits möjlighet att faktakontrollera rapporten i syfte att verifiera dess uppgifter.

3 FN:s globala mål och Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030. Agendan är en utvecklingsplan med 17 universella mål och 169 delmål, som ska bidra till socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling till och med år 2030. Kommunerna har genom sina lagstadgade grunduppdrag tydliga uppdrag att forma ett hållbart samhälle, och även vara drivande i det svenska hållbarhetsarbetet. Därtill är det vanligt att det finns kommunövergripande policys med bäring på delar av agendan eller de olika perspektiven, exempelvis miljöpolicy eller motsvarande.

I samhället finns en bred samsyn att ambitionerna avseende hållbarhet behöver omsättas i praktisk handling genom att integreras i ordinarie styrning, ledning och verksamhetsutveckling. Bland andra beskriver Sveriges kommuner och Regioner (SKR) att Agenda 2030 behöver bli en integrerad del i övergripande styr- och ledsystem. Se *kapitel 7.3, bilaga C* för en sammanställning av de 17 globala målen.

3.1.1 Hållbarhetsdimensioner

Agenda 2030 utgörs av tre hållbarhetsdimensioner: ekonomisk hållbarhet, miljömässig/ekologisk hållbarhet och social hållbarhet. De tre hållbarhetsdimensionerna är beroende av varandra, och för att uppnå de globala målen i Agenda 2030 krävs ett arbete med samtliga dimensioner.

Ekologisk hållbarhet

Den ekologiska hållbarheten avser jordens ekosystem och de naturresurser som krävs för att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov. Den ekologiska hållbarheten möjliggör de andra dimensionernas förverkligande.

Ekonomisk hållbarhet

Avser de långsiktiga ekonomiska aspekterna och drivkrafterna som krävs för att säkerställa att det ekonomiska systemet och tillväxten inte står i vägen för resterande hållbarhetsdimensioner. Ekonomisk hållbarhet avser även att hitta arbetssätt som är rättvisa och resurseffektiva. En ekonomisk hållbar utveckling innebär att de resurser som finns nyttjas effektivt samt att värdet upprätthålls genom cirkularitet, det vill säga genom lång användningstid, möjlighet att reparera samt återanvända och återvinna varor och material.

Social hållbarhet

Avser de aspekter och faktorer som krävs för att säkerställa individens behov och välbefinnande. Social hållbarhet handlar till stor del om att tillse att individen har möjlighet att påverka sitt eget liv, och att samtliga individer har samma rättigheter och skyldigheter.

Kommunerna har en central roll i att främja social hållbarhet genom främjande av välfärd, säkerställa arbetstillfällen och på så sätt bidra till ökad sysselsättning samt förebygga utsatthet. Jämställdhet, jämlikhet, likabehandling och delaktighet förknippas med social hållbarhet.

4 Resultat av granskningen

4.1 Organisation

Eskilstuna kommun består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och 13 politiska nämnder varav en är gemensam med Strängnäs kommun.

Underställt styrelsen och de nämnder som ingår i denna granskning finns respektive förvaltning enligt nedan:

- Kommunstyrelsens uppgifter administreras av kommunledningskontoret
- Grundskolenämndens uppgifter administreras av barn – och utbildningsförvaltningen
- Räddningstjänst- och tillståndsnämndens uppgifter administreras av samhällsbyggnadsförvaltningen
- Servicenämndens uppgifter administreras av serviceförvaltningen
- Socialnämndens uppgifter administreras av socialförvaltningen
- Vård – och omsorgsnämndens uppgifter administreras av vård – och omsorgsförvaltningen

4.1.1 Ansvarsfördelning och personella funktioner/resurser

Av kommunstyrelsens reglemente¹ framgår att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt utöva samordnad styrning och följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling. Det framgår inte av reglementet huruvida kommunstyrelsen är ansvarig för hållbarhetsfrågor eller samordning av Agenda 2030.

Andra nämnder ansvarar utifrån sina kärnuppdrag för andra områden som återfinns som mål i Agenda 2030. Bland annat ansvarar grundskolenämnden för utbildning i enlighet med mål 4 – god utbildning för alla, och socialnämnden för insatser med relevans till hälsa- och sjukvård i enlighet med mål 3 – hälsa och välbefinnande. Nämndernas reglementen innehåller dock inte en beskrivning av respektive nämnds ansvar med relation till Agenda 2030 och hållbarhet.

Samordningen av Agenda 2030 och de tre hållbarhetsdimensionerna sker framför allt inom ramen för kommunledningskontorets verksamhet. På kommunledningskontoret finns en avdelning för social hållbarhet med ett team avseende jämlikhet och folkhälsa, ett team för jämställdhet samt ett team för trygghetsfrågor. Därtill finns en avdelning avseende miljö- och fastighet, där ett antal strateger arbetar med miljö- och klimatfrågor. Det sker även samverkan mellan kommunledningskontoret och resterande förvaltningar och kommunala bolag inom ramen för samtliga hållbarhetsdimensioner. Bland annat finns koncernutvecklingsgrupper (KUG) för samtliga strategiska mål där representanter från berörda förvaltningar och bolag samverkar i tvärfunktionella processer och gränsöverskridande frågor, bland annat

¹ Beslutat av kommunfullmäktige (KF) 2023-12-14, § 206

med koppling till hållbar utveckling. I faktakontroll uppges att syftet med KUG är att leda, styra, stödja, prioritera och samordna kommunkoncernens gemensamma utvecklingsarbete för att uppnå respektive strategiskt mål.

Vidare finns särskilda nätverk och arbetsgrupper inom social hållbarhet, trygghet och ekologisk hållbarhet. Kommunledningskontoret är samordnande part för flertalet av dessa. I faktakontroll uppges att kultur- och fritidsförvaltningen även samordnar arbetsgruppen avseende trygghetsarbetet.

Majoriteten av de intervjuade upplever att det är tydligt att samordningen av Agenda 2030 sker inom ramen för kommunledningskontorets verksamhet. Dock uppges i intervju att det till viss del finns en diskrepans mellan kommunledningskontorets ambitioner avseende arbetet och övriga förvaltningars ambitioner utifrån de förutsättningar som ges. Exempelvis uppges att det finns en utmaning med att det ska finnas en representant från förvaltningarna i samtliga KUG och i andra arbetsgrupper.

4.2 Kommunövergripande styrning avseende Agenda 2030

I detta kapitel redogörs för den styrning som sker i relation till Agenda 2030, utifrån ett kommunövergripande perspektiv.

4.2.1 Kommunens styrsystem

Kommunfullmäktige i Eskilstuna kommun beslutade 2017 om Visionen "Vårt Eskilstuna 2030"². Tillhörande visionen finns en konkret målbild som beskriver hur det ska vara att bo i kommunen år 2030. Visionen och målbilden utgör den övergripande styrningen av kommunen tillsammans med strategisk inriktning och årsplan. Den strategiska inriktningen innefattar fyraåriga strategiska mål som anger vad som ska uppnås under gällande mandatperiod. Kommunfullmäktige beslutar även om en årsplan som anger fokus, inriktning och vilka resultat som ska uppnås under det aktuella året. Med årsplanen som grund beslutas även årligen om verksamhetsplaner på nämnd-, styrelse- och enhetsnivå. Nämndernas och styrelsens verksamhetsplaner innehåller fyraåriga verksamhetsmål, som tar avstamp från fullmäktiges strategiska mål, samt ettårig inriktning.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet genomförs tre gånger om året i delårsrapporter och årsredovisning. I årsredovisningen sammanfattas hur väl kommunkoncernen uppfyllt fullmäktiges beslutade mål.

Det noteras att det ej framgår av styrsystemet / styrmodellen huruvida styrelsen och nämnderna ska koppla egna mål till Agenda 2030 och globala mål som är av relevans för den egna verksamheten.

4.2.2 Strategisk inriktning 2024 – 2027

Kommunfullmäktige i Eskilstuna kommun antog i juni 2023 *Strategisk inriktning 2024 – 2027 för Eskilstuna kommunkoncern*³, som kompletterats med indikatorer i november 2023. I den strategiska inriktningen uttrycks att *det som kommunkoncernen*

² Beslutad av KF 14 december 2017

³ Beslutad av KF 2023-06-20, kompletterad 2023-11-09

åstadkommer för invånare och kunder ska leda till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030. Vidare beskrivs att det ska ske genom en effektiv organisation som använder tillgängliga resurser på bästa sätt.

Den strategiska inriktningen delas in i strategiska mål för *Hållbar utveckling* respektive strategiska mål för *Effektiv organisation*. Inom *Hållbar utveckling* finns sju strategiska mål medan *Effektiv organisation* består av tre strategiska mål. Tillhörande de strategiska målen finns beslutade indikatorer, i form av ortsindikatorer⁴ respektive organisationsindikatorer⁵. För respektive indikator finns en målnivå för 2027, det vill säga i slutet på mandatperioden.

För respektive strategiskt mål finns en beskrivning av vilka globala mål i Agenda 2030 det strategiska målet bidrar till. I nedanstående tabell framgår en beskrivning av de strategiska målen och vilka mål i Agenda 2030 kommunen bedömt att dessa bidrar till.

Strategiska mål för hållbar utveckling
<p><i>Strategiskt mål: Ett tryggt och socialt hållbart Eskilstuna</i></p> <p>Koppling till globala mål: 1 Ingen fattigdom, 5 Jämställdhet, 10 Minskad ojämlikhet, 16 Fredliga och inkluderande samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: God utbildning som grund för egen försörjning och ett gott liv</i></p> <p>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 4 God utbildning för alla, 5 Jämställdhet, 10 Minskad ojämlikhet</p>
<p><i>Strategiskt mål: Tryggt och självständigt liv</i></p> <p>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 5 Jämställdhet, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 16 Fredliga och inkluderande samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Företagstillväxt och fler i jobb</i></p> <p>Koppling till globala mål: 5 Jämställdhet, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Ökad attraktionskraft</i></p> <p>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10 Minskad ojämlikhet, 11 Hållbara städer och samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Klimatsmart</i></p> <p>Koppling till globala mål: 6 Rent vatten och sanitet för alla, 7 Hållbar energi för alla, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna, 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>

⁴ Avser indikatorer som speglar områden där kommunkoncernen har begränsad rådighet, exempelvis invånarnas elförbrukning

⁵ Avser indikatorer där kommunkoncernen har högre rådighet över, exempelvis kommunens ekonomiska resultat

<p><i>Strategiskt mål: Stärkt beredskap</i></p> <p>Koppling till globala mål: 11 Hållbara städer och samhällen, 17 Genomförande och globalt partnerskap</p>
<p>Strategiska mål för effektiv organisation</p>
<p><i>Strategiskt mål: Ökad utvecklingstakt</i></p> <p><i>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 4 God utbildning för alla, 11 Hållbara städer och samhällen</i></p>
<p><i>Strategiskt mål: Attraktiv arbetsgivare</i></p> <p>Koppling till globala mål: 4 God utbildning för alla, 5 Jämställdhet, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 16 Fredliga och inkluderande samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Stabil ekonomi</i></p> <p>Koppling till globala mål: 1 Ingen fattigdom, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 12 Hållbar konsumtion och produktion</p>

4.2.3 Årsplan 2024

I kommunens årsplan 2024, som beslutats av kommunfullmäktige⁶, framgår att lagstiftning och styrande dokument för att säkerställa ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet tillsammans med organisationens värden utgör grunden för ledning och styrning av verksamheterna.

Årsplanen anger fokus, inriktning och vilka resultat som ska uppnås under året i syfte att bidra till kommunfullmäktiges strategiska mål.

4.2.4 Eskilstuna Agenda 2030

I november 2018 beslutade kommunfullmäktige om Eskilstuna Agenda 2030, en sammanfattning av hur kommunkoncernen verkar för att bidra till att uppnå FN:s globala mål utifrån ett lokalt perspektiv. Syftet är att ge en övergripande bild av Eskilstunas hållbarhetsarbete och utgöra ett stöd för politiker och anställda att utveckla hållbarhetsarbetet vidare i det dagliga arbetet.

Det övergripande dokumentet anger att grunden till kommunens vision och målsättningar tar avstamp i Agenda 2030. Detsamma gäller den konkreta målbild för hur det ska vara att bo i kommunen år 2030. Målbilden är sammanfattad utifrån hållbarhetsdimensionerna enligt nedan:

- En hållbar livsstil
- Ett gott liv
- Ett aktivt arbetsliv och modigt näringsliv

⁶ Beslutad av KF, 2023-11-09

Kommunens lokala beskrivning av arbetet med Agenda 2030 fastställer att kommunkoncernen bidrar till de globala målen genom att integrera de globala målen samt de tre dimensionerna av hållbarhet i såväl kärnverksamhet som i befintligt styrsystem och strategisk inriktning.

Av dokumentet fastslås att samtliga styrande dokument som upprättas eller revideras ska innehålla en beskrivning på vilket sätt dokumentet bidrar till de globala målen och hur dessa påverkar Eskilstuna Agenda 2030.

Dokumentet innehåller en sammanfattande beskrivning av respektive globalt mål och vilket arbete som sker i Eskilstuna kommun för att bidra till dessa mål.

Flera av de intervjuade uppger att Eskilstuna Agenda 2030 är implementerat på kommunledningskontoret men att dokumentet inte är lika känt eller implementerat i övriga delar av organisationen.

4.2.5 Övriga styrande dokument och direktiv inom området

Utöver den övergripande styrningen som sker via vision, målbild, strategisk inriktning och årsplan beslutar även kommunfullmäktige och kommunstyrelsen om specifika styrande dokument och direktiv som har koppling till de tre hållbarhetsdimensionerna.

Dessa dokument presenteras översiktligt i detta avsnitt. I intervju uppges att nedan nämnda styrande och stödjande dokument är ett gott verktyg för att säkerställa att de tre hållbarhetsdimensionerna integreras i kommunens styrning. Samtidigt framhävs att det finns en utmaning avseende mängden styrande dokument samt dokumentens plats i styrkedjan. Framför allt framhävs en utmaning i hur dessa dels hanteras, dels integreras i ordinarie styrning.

4.2.5.1 Ekologisk hållbarhet

Det finns ett flertal styrande dokument avseende ekologisk hållbarhet, bland annat ett klimatprogram⁷, en miljöpolicy⁸ samt *Plan för klimat*⁹ som avser hela kommunkoncernen. Koppling till de globala målen finns med i samtliga av dessa dokument. Kommunen har även undertecknat ett klimatkontrakt med Viable Cities 2024, där kommunen samverkar med näringsliv, akademi och medborgare inom frågor som klimatinvesteringsplaner, klimatanpassning och klimatsmart mobilitet.

Av klimatprogrammet framgår kommunens mål avseende ekologisk hållbarhet, *Ett klimatpositivt Eskilstuna 2045*. Klimatprogrammet konkretiseras i *Plan för klimat*, som bland annat syftar till att minska växthusgasutsläppen från koncernens verksamheter. Samtliga nämnders ska planera och genomföra åtgärder i linje med programmet och planen på både kort och lång sikt. Av *Plan för klimat* framgår att eventuella målkonflikter med andra hållbarhetsmål ska belysas och hanteras i samtliga ärenden. Uppföljning i relation till *Plan för klimat* ska ske årligen till kommunstyrelsen.

⁷ Beslutat av KF 2022-11-10 § 251

⁸ Upprättat 2015-11-03. Beslutsdatum och beslutsinstans framgår ej av dokumentet.

⁹ Beslutat av KF 2022-11-10 § 252

Utöver ovanstående styrdokument finns även rutiner i form av anvisning för systematiskt miljöarbete samt handbok för miljöledning.

4.2.5.2 Social hållbarhet

Det finns ett flertal styrande dokument avseende social hållbarhet som gäller hela kommunkoncernen, bland annat *Plan för jämställdhet* samt *Plan mot mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck*. Koppling till de globala målen finns med i båda dessa dokument.

I *Plan för jämställdhet* framgår att Eskilstuna kommuns jämställdhetsarbete vägleds av CEMR-deklarationens¹⁰ grundläggande principer, samt de nationella jämställdhetspolitiska målen. Kommunen har ett övergripande mål, *Eskilstuna kommun ska vara landets mest jämställda kommun* och sju mål. Nämnder och styrelser har ansvar att fatta beslut om jämställdhetsintegrerade mål samt könskonsekvensanalyser inför beslut.

I *Plan mot mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck* framgår att målen för Eskilstuna kommuns arbete inom området utgår ifrån det jämställdhetspolitiska målet "att mäns våld mot kvinnor ska upphöra" samt baseras på mål 5 – jämställdhet i Agenda 2030. Kommunen har formulerat fyra egna mål inom området. Av planen framgår dels vilken kunskapsnivå respektive funktion inom kommunen bör ha inom området, dels särskilt ansvar för specifika nämnder och förvaltningar.

I intervju framkommer att det pågår ett arbete att ta fram en ny policy för social hållbarhet.

4.2.5.3 Ekonomisk hållbarhet

Vi har inom ramen för granskningen inte mottagit några särskilda styrande dokument med särskilt fokus på ekonomisk hållbarhet. Det finns dock koppling till ekonomisk hållbarhet i flertalet av ovan nämnda program, policys och planer.

4.2.6 Kommentarer

Vi kan av granskningen konstatera att varken kommunstyrelsen eller granskade nämnder i sina reglementen har något utpekat ansvar för att leda och samordna arbetet med hållbarhet och Agenda 2030 i sin helhet i kommunen. Vi anser att det vore fördelaktigt om detta förtydligas.

Granskningen visar att det finns ett omfattande antal styrande dokument som tangerar Agenda 2030 och de tre hållbarhetsdimensionerna. Vi konstaterar att miljöpolicyn inte reviderats sedan 2015. Som nämnts i kapitel 2 bedömde revisionen i den tidigare genomförda granskningen att det fanns en bristande följsamhet till Eskilstuna Agenda 2030. Det konstateras även av denna granskning att det av Eskilstuna Agenda 2030 framgår att samtliga styrande dokument ska innehålla en beskrivning av på vilket sätt

---

¹⁰ CEMR – Council of European Municipalities and Regions

Deklarationen är ett verktyg för kommuner och regioner att integrera jämställdhetsperspektivet i ordinarie styrning. Eskilstuna kommun skrev på deklarationen 2008.

dokumentet bidrar till Agenda 2030 samt hur det påverkar Eskilstuna Agenda 2030. En sådan hänvisning eller beskrivning saknas i majoriteten av de styrande dokumenten vi mottagit inom ramen för denna granskning. Det framförs även i intervjuer att Eskilstuna Agenda 2030 inte är väl implementerat i hela organisationen. Dokumentet är inte heller uppdaterat utifrån ny strategisk inriktning och nytt styrsystem med verksamhetsmål och inriktningar. Vi ser därav att det fortsatt finns en bristande följsamhet till detta styrande dokument.

Med anledning av detta ser vi ett behov av översyn av de styrande dokumenten inom detta område, i syfte att säkerställa att målkonflikter inte förekommer samt för att säkerställa att det är tydligt gentemot hela organisationen vilka styrande dokument som är aktuella.

4.3 Styrelse- och nämndspecifik styrning avseende Agenda 2030

I detta kapitel redogörs för den styrning som sker i relation till Agenda 2030, utifrån ett styrelse- och nämndspecifikt perspektiv.

4.3.1 Kommunstyrelsen

I kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2024¹¹ framgår att kommunstyrelsen inte beslutat om några fyraåriga verksamhetsmål inför 2024. Däremot har styrelsen beslutat om ettåriga inriktningar som kopplas till de strategiska målen fokusområden. En beskrivning av hur styrelsen bidrar till att uppfylla de strategiska målen framgår av verksamhetsplanen.

Styrelsens inriktningar beskriver inte explicit koppling till målen i Agenda 2030, även om de är indirekt kopplade till Agenda 2030. Detta i och med att de strategiska målen baseras på hållbarhetsdimensionerna och de globala målen i Agenda 2030.

I styrelsens verksamhetsplan finns ett antal verksamhetsspecifika aktiviteter som kan härledas till mål i Agenda 2030, dock görs inte denna koppling i verksamhetsplanen. Styrelsen har inte heller genomfört någon särskild väsentlighetsanalys av vilka globala mål eller delmål i Agenda 2030 som är särskilt relevanta för den egna verksamheten.

4.3.2 Grundskolenämnden

I grundskolenämndens verksamhetsplan för 2024¹² framgår nämndens fyraåriga verksamhetsmål, med koppling till fullmäktiges strategiska mål. Nämnden har formulerat fem fyraåriga verksamhetsmål inom *Hållbar utveckling*. Inga verksamhetsmål har formulerats inom *Effektiv organisation*. Inom respektive område finns flera ettåriga inriktningar.

Verksamhetsmålen och inriktningarna beskriver inte explicit koppling till mål eller delmål i Agenda 2030, även om de är indirekt kopplade till Agenda 2030. Detta i och med att de strategiska målen baseras på hållbarhetsdimensionerna och de globala målen i Agenda 2030.

¹¹ Beslutad av kommunstyrelsen (KS) 2023-11-28 § 248

¹² Beslutad av grundskolenämnden 2023-12-13 § 96

I nämndens verksamhetsplan finns ett antal verksamhetsspecifika aktiviteter som kan härledas till mål i Agenda 2030, dock görs inte denna koppling i verksamhetsplanen. I intervjuer uppges att det genomförs ett stort antal aktiviteter och projekt som kan härledas till mål i Agenda 2030. Exempel som uppges är *Trygga barn och unga* vars mål är att stärka skolanknytning och bidra till måluppfyllelse i skolan, stärka barn och ungas möjligheter till en meningsfull fritid med positiva umgängen och aktiviteter, stärka föräldrar till positiva attityder och uppfostringsstrategiser samt stärka barn och unga att lämna missbruk och/eller kriminalitet.

Nämnden och förvaltningen har inte genomfört någon särskild väsentlighetsanalys vilka globala mål eller delmål i Agenda 2030 som är särskilt relevanta för den egna verksamheten.

4.3.3 Räddningstjänst- och tillståndsnämnden

I räddningstjänst- och tillståndsnämndens verksamhetsplan för 2024¹³ framgår nämndens fyraåriga verksamhetsmål, med koppling till fullmäktiges strategiska mål. Nämnden har formulerat fem fyraåriga verksamhetsmål inom *Hållbar utveckling*. Inga verksamhetsmål har formulerats inom *Effektiv organisation*. Inom respektive område finns flera ettåriga inriktningar.

Verksamhetsmålen och inriktningarna beskriver inte explicit koppling till mål eller delmål i Agenda 2030, även om de är indirekt kopplade till Agenda 2030. Detta i och med att de strategiska målen baseras på hållbarhetsdimensionerna och de globala målen i Agenda 2030.

I intervju nämns att förvaltningen arbetat fram ett särskilt stödjande dokument där information om Agenda 2030, de tre hållbarhetsdimensionerna, samt kommunens styrande dokument inom området finns med. Dokumentet används internt och är inte politiskt beslutat men uppges ge en god kunskap om vad förvaltningen behöver förhålla sig till inom detta område. I faktakontroll uppges att den tidigare stadsbyggnadsförvaltningen arbetat fram dokumentet men att det nyttjas av den nya förvaltningen som även arbetar för räddningstjänst- och tillståndsnämnden.

Vidare uppges att flera av de globala målen, i synnerhet inom den ekologiska dimensionen, inarbetats i verksamheten utifrån förvaltningens grunduppdrag. I intervju uppges att nämnden eller förvaltningen inte genomfört någon övergripande väsentlighetsanalys av vilka globala mål eller delmål i Agenda 2030 som är särskilt relevanta för den egna verksamheten.

4.3.4 Servicenämnden

I servicenämndens verksamhetsplan för 2024¹⁴ framgår nämndens inriktning för 2024, utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål. Därtill har nämnden formulerat ett fyraårigt verksamhetsmål inom *Hållbar utveckling* och två inom *Effektiv organisation*.

¹³ Framgår ej beslutsdatum och beslutsinstans

¹⁴ Beslutad av servicenämnden 2023-12-13 § 68

Inom respektive område finns flera ettåriga inriktningar. Verksamhetsmålen och inriktningarna beskriver inte explicit koppling till mål eller delmål i Agenda 2030, även om de är indirekt kopplade till Agenda 2030. Detta i och med att de strategiska målen baseras på hållbarhetsdimensionerna och de globala målen i Agenda 2030.

I intervju uppges att förvaltningen arbetar med flera olika aktiviteter inom de olika hållbarhetsdimensionerna. Exempel som uppges är Green Hacks, där representanter från respektive enhet träffas regelbundet för att informeras om miljöfrågor. Vidare uppges att miljöperspektivet i allt väsentligt är integrerat i förvaltningens arbetssätt utifrån nämndens uppdrag avseende måltidsverksamheten och ansvar för transporter och service.

I intervju uppges att nämnden eller förvaltningen inte genomfört någon särskild väsentlighetsanalys avseende vilka globala mål eller delmål i Agenda 2030 som är relevans för verksamheten. Däremot uppges att de åtaganden / inriktningar som ges av kommunfullmäktige är användbara, och att nämnden även beslutar om egna mål som indirekt har koppling till Agenda 2030.

4.3.5 Socialnämnden

I socialnämndens verksamhetsplan för 2024¹⁵ framgår nämndens fyraåriga verksamhetsmål, med koppling till fullmäktiges strategiska mål. Nämnden har formulerat tre fyraåriga verksamhetsmål inom *Hållbar utveckling*. Inga verksamhetsmål har formulerats inom *Effektiv organisation*. Inom respektive område finns flera ettåriga inriktningar.

Verksamhetsmålen och inriktningarna beskriver inte explicit koppling till mål eller delmål i Agenda 2030, även om de är indirekt kopplade till Agenda 2030. Detta i och med att de strategiska målen baseras på hållbarhetsdimensionerna och de globala målen i Agenda 2030.

I intervju uppges att nämnden och förvaltningen inte genomfört någon särskild väsentlighetsanalys hur verksamhetsmålen och inriktningarna kopplar an till Agenda 2030, eller vilka globala mål som är särskilt relevanta för den egna verksamheten. Däremot uppges att social hållbarhet är högst aktuellt inom ramen för nämndens verksamhet, och att det finns en tydlig koppling till detta utifrån den strategiska inriktningen. Dock uppges att jämställdhetsperspektivet skulle kunna tydliggöras i budget och ekonomi.

Det sker vidare en koppling till omvärldsfaktorer och de lagrum nämnden behöver förhålla sig till, enligt lämnade uppgifter. Vidare uppges att det finns aktiviteter inom förvaltningen som har koppling till Agenda 2030, även om detta inte finns uttalat i verksamhetsplanen. Hållbarhetsperspektivet uppges vara integrerat i framtagande av risk- och väsentlighetsanalys och internkontrollplan.

---

¹⁵ Beslutad av socialnämnden 2023-12-19 § 104

4.3.6 Vård- och omsorgsnämnden

I vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan för 2024¹⁶ framgår nämndens fyraåriga verksamhetsmål, med koppling till fullmäktiges strategiska mål. Nämnden har formulerat två fyraåriga verksamhetsmål inom *Hållbar utveckling* och tre inom *Effektiv organisation*. Inom respektive område finns flera ettåriga inriktningar.

Verksamhetsmålen och inriktningarna beskriver inte explicit koppling till mål eller delmål i Agenda 2030, även om de är indirekt kopplade till Agenda 2030. Detta i och med att de strategiska målen baseras på hållbarhetsdimensionerna och de globala målen i Agenda 2030.

I intervju uppges att Agenda 2030 inte varit särskilt prioriterat inom nämnden, men att det sker arbete med verksamhetsspecifika aktiviteter utifrån målen i relation till den koppling som görs i den strategiska inriktningen. Vidare uppges att det inte skett någon särskild väsentlighetsanalys på nämnd- eller förvaltningsnivå avseende vilka mål i Agenda 2030 som är relevans för den egna verksamheten.

4.3.7 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och granskade nämnder delvis integrerat de globala målen och hållbarhetsdimensionerna i verksamhetsplaneringen.

Bedömningen grundar vi på att det finns en kommunövergripande viljeinriktning och ambition att arbeta med Agenda 2030 genom fullmäktiges strategiska mål, som även kopplar an till de globala målen. Vi konstaterar dock att det inte är kravställt i kommunens styrsystem huruvida styrelsen och nämnderna ska formulera egna nämndmål med koppling till Agenda 2030, och det saknas därmed en uttalad koppling mellan styrelsens och nämndernas verksamhetsmål och inriktningar och Agenda 2030.

Vi bedömer att det vore fördelaktigt om denna kravställan integrerades på ett tydligare sätt i det befintliga styrsystemet, i syfte att tydliggöra hur koppling mellan nämndernas mål och Agenda 2030 ska ske i verksamhetsplaneringen.

Granskningen visar att varken kommunstyrelsen eller de granskade nämnderna genomfört en väsentlighetsanalys för att identifiera vilka mål eller delmål i Agenda 2030 som är relevanta för den egna verksamheten. Därtill omfattar inte verksamhetsplanerna styrelse- eller nämndspecifika hållbarhetsmål eller verksamhetsspecifika aktiviteter i syfte att bidra till kommunens övergripande viljeinriktning. Vi konstaterar dock att kommunfullmäktiges strategiska mål, vilka nämndernas egna verksamhetsmål och aktiviteter utgår ifrån, i allt väsentligt baseras på de tre hållbarhetsdimensionerna.

Vi bedömer således att det inte upprättats styrelse- och nämndspecifika hållbarhetsmål eller verksamhetsspecifika aktiviteter som har explicit koppling till Agenda 2030, men att hållbarhetsdimensionerna delvis integreras i verksamhetsplaneringen trots detta. Vi bedömer vidare att det inte upprättats risk- och väsentlighetsanalyser som stöd i verksamhetsplaneringen för att

¹⁶ Beslutad av vård- och omsorgsnämnden 2023-12-12 § 114

identifiera områden som behöver arbetas med för att bidra till att uppfylla Agenda 2030.

4.4 Uppföljning och kontroll

Av intervjuer framgår att uppföljning av arbetet med Agenda 2030 sker i samband med delårs- och årsredovisning, genom uppföljning av fullmäktiges strategiska mål, de ettåriga inriktningar som framgår av årsplanen samt de fyraåriga verksamhetsmål som nämnderna formulerar i respektive verksamhetsplan.

I detta avsnitt presenteras den uppföljning som sker avseende Agenda 2030.

4.4.1 Kommunövergripande uppföljning

Kommunens årsredovisning för 2023 innehåller ingen samlad beskrivning av kommunens arbete med Agenda 2030. Däremot, eftersom flera av de strategiska målen har koppling till de tre hållbarhetsdimensionerna görs en utvärdering av måluppfyllelsen inom ramen för ordinarie uppföljningsformer. Detta bland annat genom en beskrivning av de aktiviteter som genomförts under året. I intervjuer framförs att uppföljningen baseras på beslutade indikatorer, som till stor del är könsuppdelad utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det finns även beslutade indikatorer med koppling till den ekologiska dimensionen.

Utöver den uppföljning som sker inom ramen för ordinarie styr- och uppföljningsprocess sker ingen samlad rapportering av kommunens bidrag till Agenda 2030 utifrån ett övergripande perspektiv, och det sker inte heller någon särskild uppföljning utifrån mål och delmål i Agenda 2030 i form av en hållbarhetsrapport eller motsvarande. Däremot har flertalet rapporter med koppling till social hållbarhet tagits fram i form av en årlig analys utifrån den sociala hållbarhetsdimensionen år 2022 och 2023. I den årliga analysen av social hållbarhet 2023 framgår en beskrivning av kommunens arbete med social hållbarhet under året utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål. Rapporten beskriver framgångsfaktorer under året likväl som utmaningar framgent.

Vid intervju uppges även att det finns en ambition att ta fram en övergripande rapport över koncernens arbete och förhållningssätt till Agenda 2030. Rapporten är under pågående arbete, och har därmed inte utgjort revisionsbevis inom ramen för denna granskning.

Det sker ingen särskild uppföljning av Agenda 2030 på nämndspecifik nivå.

I den protokollsgranskning som genomförts konstateras att styrelsen och granskade nämnder tagit del av rapportering avseende måluppfyllelse gentemot de strategiska målen vid delårs- och årsredovisning år 2023. Kommunstyrelsen har även tagit del av olika rapporter med koppling till social hållbarhet, i form av jämställdhetsberedningens respektive trygghetsberedningens rapport samt uppföljning av plan för jämställdhet

Eskilstuna kommun

Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

2024-06-17

2018-2024. Någon samlad uppföljning av kommunens Agenda 2030 och hållbarhetsarbete har ej redovisats till styrelse eller nämnd.

4.4.1.1 Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns en systematisk uppföljning och kontroll av styrelsens och nämndernas arbete med Agenda 2030.

Bedömningen grundar vi på att det sker uppföljning genom fullmäktiges strategiska mål vid ordinarie uppföljningspunkter, såsom delår- och helårsredovisning. Nämndernas och styrelsens verksamhetsmål har dock inte en uttalad koppling till Agenda 2030, vilket vi bedömer kan förtydligas framgent.

Vi bedömer att det finns behov av att på ett tydligare sätt följa upp kommunens Agenda 2030 – och hållbarhetsarbete på ett samlat sätt, exempelvis i en hållbarhetsrapport. Vi ser positivt på att det pågår ett arbete med att ta fram en samlad rapport avseende kommunens arbete med Agenda 2030 utifrån ett övergripande perspektiv. Vi noterar dock att det behöver ske en kravställan från styrelsen huruvida nämnderna och förvaltningarna ska förhålla sig till detta.

5 Kommunrevisionens tidigare granskningar inom området

Som nämnts i *kapitel 2* genomförde kommunrevisionen en fördjupningsgranskning år 2019 avseende kommunens styrmodell samt integrering av Agenda 2030 i styrmodellen och kommunens verksamhet. Granskningen omfattade kommunstyrelsen utifrån styrelsens samordningsansvar och uppsiktsplikt, samt ett urval av nämnder och kommunala bolag vilka även ingår i rubricerad granskning.

I den tidigare granskningen avlämnades fem rekommendationer (Rek). Revisorerna genomförde även en uppföljande granskning 2022, där fördjupningsgranskningen ingick. Den uppföljande granskningen konstaterade att flera initiativ påbörjats för att åtgärda de rekommendationer som avlämnats. Flera av de utvecklingsarbeten som kommunstyrelsen själva föreslagit i yttrandet på granskningen hade ej genomförts. Däremot fanns ambitioner att genomföra detta framgent.

I detta kapitel redogörs för vilka åtgärder som vidtagits avseende de rekommendationer som kommunrevisionen avlämnat samt status för de förbättringsåtgärder och initiativ som presenterades i samband med den uppföljande granskningen.

Syftet med den tidigare granskningen var att undersöka huruvida styrsystemet har effektiva processer, samt hur Agenda 2030 integrerats i styrsystemet och ordinarie processer. Flera av de rekommendationer som avlämnades avsåg därmed inte explicit Agenda 2030, utan snarare utveckling av styrsystemet som helhet. I nedanstående uppföljning läggs därmed fokus på de rekommendationer som tydligt härleds till Agenda 2030 och hållbarhetsdimensionerna, även om iakttagelser presenteras för samtliga rekommendationer.

5.1.1 Uppföljning av rekommendationer

5.1.1.1 ***Rek 1 - Kommunstyrelsen tillsammans med nämnderna, utifrån goda exempel, ser över möjligheten att skapa en tydligare, gemensam struktur för nämndernas verksamhetsplaner respektive delårsrapporter***

Av kommunstyrelsens yttrande¹⁷ på tidigare genomförd granskning framgår att det redan 2019 – 2020 pågick ett utvecklingsarbete, samt att det fanns gemensamma mallar i beslutsstödsystemet som kan användas vid framtagande av verksamhetsplaner och delårsrapporter. I den uppföljande granskningen som genomfördes 2022 framkom att utvärdering av dessa gemensamma mallar genomförts, och att förvaltningsledningarna uppskattat mallarna.

I intervjuer inom ramen för rubricerad granskning framhävs en gemensam bild av att det finns en tydlig och gemensam struktur för nämndernas verksamhetsplaner och delårsrapporter. Flera av de intervjuade påpekar även att det under flera år har skett ett

---

¹⁷ KS 2020-03-10 § 49

utvecklingsarbete med koppling till detta, samtidigt som det framhävs att det alltid finns förbättringspotential inom dessa processer.

Det konstateras att de verksamhetsplaner som vi tagit del av inom ramen för denna granskning följer samma struktur och layout.

5.1.1.2 Rek 2- Kommunstyrelsen tar fram ett stöd för kommunens verksamheter i syfte att säkerställa en god och jämn kvalitet i medarbetaröverenskommelserna som instrument i styr- och uppföljningskedjan.

I ovan nämnt yttrande framkom att nya riktlinjer och stöd till medarbetar- och chefsöverenskommelser skulle arbetas fram och implementeras under 2020. I den uppföljande granskningen som genomfördes 2022 framkom att en "Policy och riktlinjer för chef- och medarbetarskap" samt en "mall för medarbetaröverenskommelse" tagits fram.

I intervjuer inom ramen för rubricerad granskning framkommer att policyn, riktlinjerna och mallen används i organisationen, samt att mallen har utvärderats löpande. De intervjuades bild är att samtliga medarbetare har en medarbetaröverenskommelse, samt att detta förbättrats sedan revisionens tidigare granskning.

5.1.1.3 Rek 3- Kommunstyrelsen säkerställer att jämställdhetsperspektivet synliggörs i alla relevanta mål, budgeten och andra styrdokument, samt att individbaserad statistik redovisas och analyseras efter kön som ett led i att integrera jämställdhet i ordinarie kvalitets- och verksamhetsutveckling

I yttrandet framkommer att kommunen arbetat med flera initiativ avseende jämställdhetsintegrering i den ordinarie styrningen, ledningen och uppföljningen under flera års tid. Av yttrandet framkommer även att det fanns en ambition att kommunens *Plan för jämställdhet* på ett tydligare sätt skulle integreras i planering och uppföljning. Vidare uppgavs att könsuppdelad statistik och uppdelning på kön avseende kommunfullmäktiges indikatorer i stor utsträckning genomfördes redan i den strategiska inriktningen för 2020-2023.

I intervjuer inom ramen för rubricerad granskning framkommer att individbaserad statistik till stor del sker könsuppdelat där det är möjligt. Samtidigt uppges att jämställdhetsperspektivet finns integrerat på ett tydligare sätt än tidigare i den strategiska inriktningen för 2024-2027. I faktakontroll uppges att detta tydliggjorts genom bland annat "bekönade mål" samt att viktiga jämställdhetsfrågor såsom mäns våld mot kvinnor betonas och fångas in genom indikatorer. Dock upplevs inte jämställdhetsperspektivet vara synliggjort genom hela styrkedjan, utan det finns fortsatta utvecklingsbehov för att uppfylla avlämnad rekommendation fullt ut. En ny avdelning för social hållbarhet inrättades 2021, vilket enligt intervjuade lett till en ambitionshöjning avseende integrering av jämställdhetsperspektivet. Vid faktakontroll uppges att ett förslag till ny skarpare plan för jämställdhet har tagits fram och remitterats till kommunens nämnder och bolag inför beslut fullmäktige i slutet av 2024. Det uppges också pågå ett utvecklingsarbete, i form av att ta fram en ny policy för social hållbarhet samt genom att undersöka budgetprocessen och hur jämställdhetsperspektivet kan integreras i denna process. Vidare pågår ett arbete för

att integrera jämställdhetsperspektivet och social hållbarhet i kommunstyrelsens uppsiktsplikt och interna kontroll.

Det konstateras av våra dokumentstudier att de indikatorer som återfinns i den strategiska inriktningen till stor del är uppdelad på män och kvinnor, flickor och pojkar i enlighet med den gemensamma bild som intervjuade avlämnar. I en av intervjuerna med representant från förvaltning framförs dock att det bör finnas ett mer inkluderande förhållningssätt och därmed ett jämlikhetsperspektiv snarare än fokus på kön. I faktakontroll uppges att kommunledningskontorets likväl som den strategiska inriktningen sammanfattas som "alltid kön, men aldrig bara kön". Vidare uppges att kön alltid ska belysas med tillsammans med och nedbrutet på andra relevanta variabler såsom "inrikes- och utrikesfödda kvinnor och män" samt "flickor och pojkar i kommunens olika stadsdelar".

5.1.1.4 *Rek 4 - Samtliga nämnder med stöd av kommunstyrelsen säkerställer tillräcklig kunskap och förståelse för styrsystemet hos såväl förtroendevalda som medarbetare utifrån deras varierande roller och uppdrag.*

I kommunstyrelsens yttrande på tidigare genomförd granskning framkommer att det vid granskningstillfället fanns kortfattad information om styrsystemet som en obligatorisk del i en ny introduktionsutbildning. För chefer fanns även en särskild introduktion med övergripande information om kommunens styrning, samt en obligatorisk ledarskapsutbildning. Även för förtroendevalda fanns ett introduktionsprogram som innehöll information om styrsystemet. Dock noterades ett behov av en obligatorisk digital utbildning, för såväl tjänstepersoner som förtroendevalda, som skulle genomföras vart fjärde år i samband med beslut om strategisk inriktning

I den uppföljande granskningen som genomfördes 2022 framkom att ytterligare stödmaterial arbetats fram i form av introduktionsfilmer med koppling till styrning och ledning. En obligatorisk utbildning hade ej tagits fram vid granskningstillfället.

Det konstateras att en utbildning arbetats fram sedan de tidigare granskningarna och att en sådan genomförts i samband med beslut om strategisk inriktning 2024-2027. I faktakontroll uppges att utbildningen genomfördes för kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) under 2023 men att endast cirka hälften av ledamöterna deltog.

5.1.1.5 *Rek 5- Kommunstyrelsen tar fram ett förslag på upplägg för att integrera de globala målen samt de tre hållbarhetsdimensionerna i kommunkoncernens kärnverksamhet och befintliga system som styrsystem och strategisk inriktning.*

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att kommunstyrelsen och kommunledningskontoret ansåg att de globala målen, likväl som de tre hållbarhetsdimensionerna var integrerade i styrsystem och strategisk inriktning. Vidare beskrevs att kommunfullmäktiges strategiska inriktning utgör en grund för kommunens styrning under en mandatperiod. Målen i Agenda 2030 var en utgångspunkt i samband med prioritering av mål och indikatorer i den strategiska inriktningen 2020-2023. Agenda 2030 var även en utgångspunkt vid formulering av kommunens Vision 2030 och de målbilder som finns kopplade till denna vision.

Vid tidpunkten för rubricerad granskning uppges att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna har vidtagit ett antal åtgärder för att bemöta rekommendationerna som avlämnades i tidigare genomförd granskning. Bland annat uppges att målen i den strategiska inriktningen (2024-2027) fortsatt är kommunfullmäktiges sätt att bidra till Agenda 2030, men att det även finns lokala politiska prioriteringar för samtliga av de tre olika hållbarhetsdimensionerna. Exempel på detta är de policys, planer, program och rutiner/anvisningar som omnämns i avsnitt 4.2.5.

I nedanstående tabell presenteras de förslag på åtgärder som framkom av yttrandet i relation till genomförda åtgärder enligt lämnade uppgifter:

Förslag på åtgärder enligt yttrandet	Genomförda åtgärder
Stöd för att få med alla aspekter kopplat till Agenda 2030 vid framtagandet av fyraåriga verksamhetsmål ¹⁸ inför den strategiska inriktningen 2024-2027 tas fram	Enligt lämnade uppgifter fanns inget specifikt stöd till nämnderna vid framtagande av verksamhetsmål 2024-2027
En samlad rapport av kommunens arbete med Agenda 2030 tas fram i samband med årsredovisningen år 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ingen samlad rapport togs fram i samband med årsredovisning 2020. ▪ En årlig rapport för social hållbarhet har tagits fram år 2022 och 2023. ▪ Enligt lämnade uppgifter pågår arbete att ta fram en samlad rapport avseende kommunens arbete med Agenda 2030 utifrån resultaten från år 2023.
En obligatorisk digital grundutbildning tas fram för att öka medvetenheten om Agenda 2030.	<p>Det har inte tagits fram en obligatorisk grundutbildning avseende Agenda 2030. Däremot genomförs flertalet utbildningar inom kommunen som kan härledas till Agenda 2030. Nedan listas exempel på utbildningar som genomförts:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obligatorisk utbildning för alla medarbetare avseende mäns våld mot kvinnor (social hållbarhet) ▪ Obligatorisk grundutbildning avseende normer, jämställdhet och aktiva åtgärder för likabehandling (social hållbarhet)

¹⁸ Tidigare kallat fyraåriga processmål

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obligatorisk webbaserad utbildning, Uppdrag miljösmart 2.0 (ekologisk hållbarhet) ▪ Obligatorisk utbildning för medarbetare på kommunala förskolor, Jakten på plasten (ekologisk hållbarhet) ▪ Klimatsummit, en intern konferensdag för att öka kunskap om klimatarbete (ekologisk hållbarhet) ▪ Arbetsmiljöutbildning (ekonomisk hållbarhet) ▪ Introduktion i arbetsrätt (ekonomisk hållbarhet) ▪ Politikerutbildning – hållbar utveckling
--	---

5.1.2 Bedömning

Granskningen visar att det sedan såväl den tidigare fördjupningsgranskningen som den uppföljande granskningen har genomförts ett antal initiativ och åtgärder för att bemöta de rekommendationer som revisionen avlämnat. Dock konstateras att det fortsatt finns åtgärder som kommunstyrelsen själva föreslagit i sitt ursprungliga yttrande som ännu inte genomförts. Därtill konstateras att det fortsatt finns utvecklingsbehov inom flera av områdena, varpå det är av vikt att fortsatta åtgärder vidtas för att säkerställa en framdrift i utvecklingsarbetet.

Vi bedömer således att kommunstyrelsen och granskade nämnder delvis vidtagit tillräckliga åtgärder i relation till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer.

6 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med rubricerad granskning har varit att bedöma kommunstyrelsen samt granskade nämnder har säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Därtill har granskningen syftat till att undersöka vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i tidigare genomförd granskning.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och granskade nämnder delvis säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Vår bedömning är vidare att kommunstyrelsen och granskade nämnder delvis tillsett att det vidtagits tillräckliga åtgärder i relation till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Verka för att tydliggöra styrelsens och nämndernas ansvar och uppdrag inom området genom förtydligande i reglementen
- Genomföra en översyn av styrande dokument inom området, bland annat Eskilstuna Agenda 2030, i syfte att säkerställa att det inte förekommer målkonflikter mellan direktiv samt tillse att dokumenten revideras utifrån aktuellt styrsystem
- Tydliggöra krav avseende nämndernas verksamhetsmål med koppling till Agenda 2030 och hållbarhet i kommunens styrsystem
- Se över möjligheterna att utöka uppföljningen av Agenda 2030 i en kommunövergripande hållbarhetsrapport eller motsvarande
- Säkerställa att risk- och väsentlighetsanalyser genomförs för att identifiera vilka mål och delmål i Agenda 2030 som är av relevans för den egna verksamheten
- Förtydliga kopplingen mellan verksamhetsmål och verksamhetsspecifika aktiviteter och Agenda 2030 i verksamhetsplaneringen
- Säkerställa att föreslagna åtgärder avseende grundutbildning i Agenda 2030 genomförs

Vi rekommenderar därtill grundskolenämnden, servicenämnden, räddningstjänst- och tillståndsnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden att:

- Säkerställa att risk- och väsentlighetsanalyser genomförs för att identifiera vilka mål och delmål i Agenda 2030 som är av relevans för den egna verksamheten

Eskilstuna kommun

Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

2024-06-17

- Förtydliga kopplingen mellan verksamhetsmål och verksamhetsspecifika aktiviteter och Agenda 2030 i verksamhetsplaneringen

Datum som ovan

KPMG AB

Hannah Klarkner
Verksamhetsrevisor

Maria Schultz
Verksamhetsrevisor

Mikael Lind
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kundansvarig och kvalitetssäkrare

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

7 Bilagor

7.1 Bilaga A – Beskrivning revisionskriterier

Revisionskriterium	Beskrivning
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regeringsformen (1 kap. 2 §) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anger att det allmänna, och därmed kommunerna, ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer. I detta ingår även att det allmänna ska verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden, att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas tillvara. ○ Utöver detta stipulerar även 1 kap. 2 § att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kommunallagen (2017:725) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ I kommunallagen kap 6, 1 § framgår att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. ○ I kommunallagen kap 6, fastslås att nämnderna var och en ska inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agenda 2030 	<ul style="list-style-type: none"> ○ I september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030. Agendan är en utvecklingsplan med 17 universella mål och 169 delmål, som ska bidra till socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling till och med år 2030. Agendan utgörs av tre hållbarhetsdimensioner: ekonomisk

	hållbarhet, miljömässig/ekologisk hållbarhet och social hållbarhet.
--	---

7.2 Bilaga B – Dokumentförteckning

Dokument
Strategisk inriktning 2024-2027
Årsplan 2024 för Eskilstuna kommunkoncern
Vision 2030 – Vårt Eskilstuna 2030
Eskilstuna Agenda 2030
Styrsystemet i Eskilstuna kommunkoncern 2018
Klimatprogram Eskilstuna
Reglementen för kommunstyrelsen och följande nämnder: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Socialnämnden ▪ Vård- och omsorgsnämnden ▪ Servicenämnden ▪ Räddningstjänst- och tillståndsnämnden ▪ Grundskolenämnden
Miljöpolicy för Eskilstuna kommunkoncern
Kommunkoncernens plan för klimat
Vattenplan för Eskilstuna kommun, 2015-2021
Plan för jämställdhet 2018-2024
IOP rapport till socialnämnden november 2023
Anvisning för systematiskt miljöarbete
Samordnat systematiskt miljöarbete
Grundskolenämndens plan för klimat 2023
Handbok för miljöledning – samordnat systematiskt miljöarbete
Slutleverans, klimatberäkningar 20211207
Rapport kunskapsresultat 2023

Rapport Ledning och stimulans 2023
Rapport stöd till elev 2024
Trygga barn och unga uppdragsbeskrivning 2024
Årlig analys social hållbarhet 2023
Kommunens årsredovisning 2023
Verksamhetsplaner 2024 för kommunstyrelsen och följande nämnder: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Socialnämnden ▪ Vård- och omsorgsnämnden ▪ Servicenämnden ▪ Räddningstjänst- och tillståndsnämnden ▪ Grundskolenämnden

7.3 Bilaga C – Globala målen

Bild 1: Hämtad 2024-02-28, Globala målen hemsida, [Logotyper - Globala målen \(globalamalen.se\)](https://globalamalen.se)